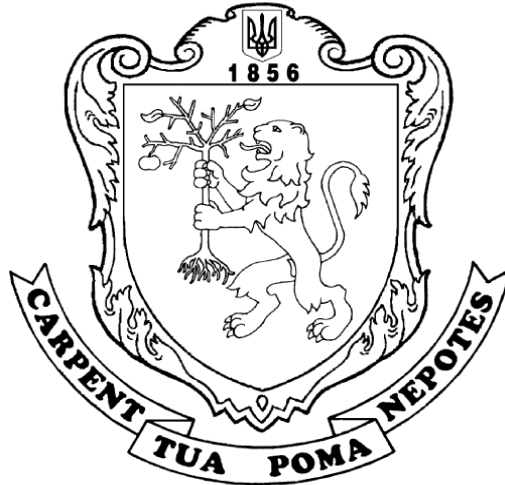

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та екології
Відділ аспірантури та докторантури

ЗВІТ

про результати опитування здобувачів ступеня доктора філософії
за спеціальністю 101 «Екологія»
щодо оцінки якості та організації навчання в аспірантурі
Львівського національного аграрного університету

Дубляни 2020

ЗМІСТ

Вступ	3
Результати опитування	4
Висновки	11
Анкета	12

ВСТУП

Для удосконалення процесу навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у Львівському національному аграрному університеті здійснюється опитування аспірантів стосовно оцінки ними рівня і організації навчання в аспірантурі. Основною метою опитування є з'ясування поглядів здобувачів ступеня доктора філософії щодо реального стану навчального процесу в аспірантурі, виявлення існуючих проблем. Результати анкетування будуть використані для удосконалення освітньо-наукових програм підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та організації їхнього навчання.

Опитування є анонімним. Анкетування, результати якого представлені в цьому звіті, проведено в період з 3 до 14 лютого 2020 року. У ньому взяли участь 3 респонденти – усі, хто в цей час навчався в аспірантурі ЛНАУ за спеціальністю 101 «Екологія».

Організатори не ставили за мету деталізувати думку аспірантів стосовно окремих аспектів організації виконання освітньо-наукової програми за спеціальністю 101 «Екологія», оскільки за невеликої кількості респондентів та індивідуалізації їх навчальних планів це могло вплинути на анонімність опитування.

Результати опитування розглянуті та проаналізовані на засіданні вченої ради факультету агротехнологій та екології (протокол № 7 від 12 травня 2020 року) та розміщені на сайті університету.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

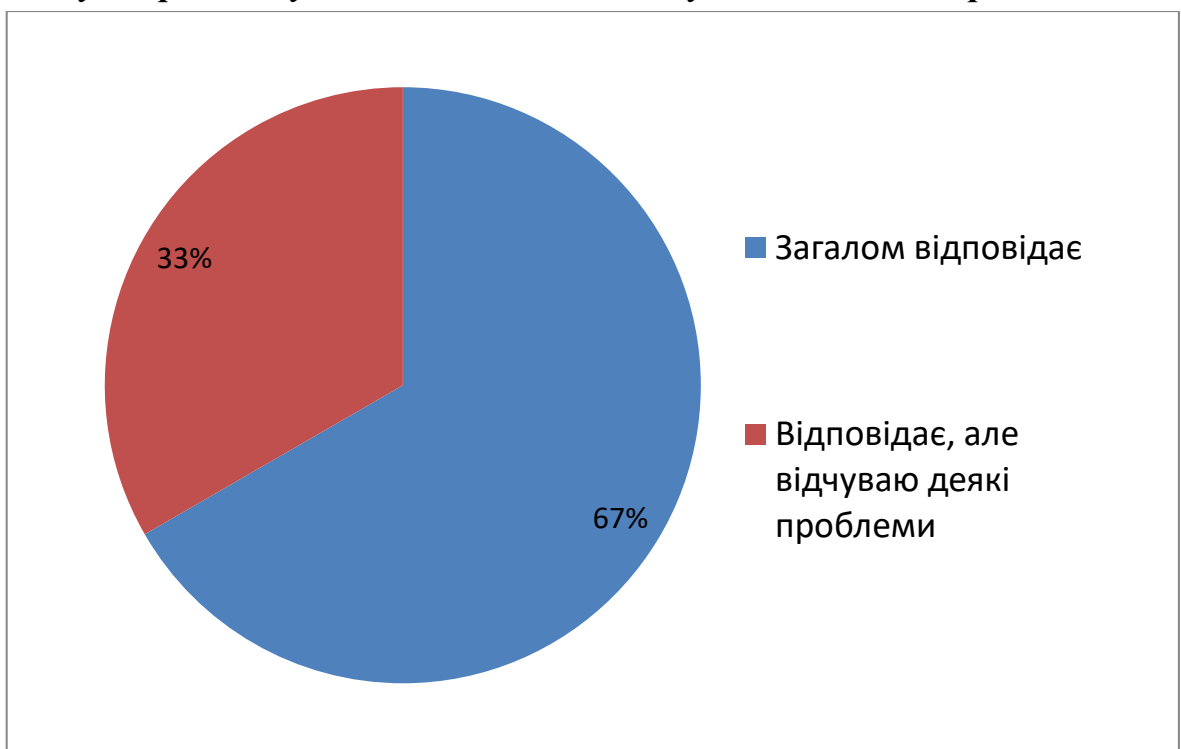
Форма анкети передбачала отримання інформації, що стосується оцінки процесу навчання аспірантів, відповідності цього процесу та його результатів інтересам здобувачів ступеня доктора філософії, ідентифікації основних проблем, з якими вони зіткнулися, оцінки виконання окремих компонентів освітньо-наукової програми, встановлення поглядів респондентів на залучення до процесів академічної мобільності. Окрім відзначення запропонованих варіантів відповідей аспіранти мали змогу висловити свої міркування та побажання стосовно піднятих в анкеті питань у відкритій формі (дописів).

1. Чим було обумовлене Ваше рішення про навчання в аспірантурі Львівського національного аграрного університету?

Аналізуючи особливості формування контингенту здобувачів ступеня доктора філософії, респондентам запропонували зазначити мотиви, які спонукали їх до навчання в аспірантурі.

Усі троє аспірантів за спеціальністю 101 «Екологія» вказали на бажання професійно продовжувати наукову діяльність, започатковану в студентські роки.

2. Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного аграрного університету відповідає Вашим очікуванням та інтересам?

Із 3 аспірантів за спеціальністю 101 «Екологія», від яких отримані відповіді, 2 зазначили, що навчання в аспірантурі загалом відповідає їх очікуванням та інтересам, 1 респондент також надав позитивну оцінку, але вказав, що відчуває деякі проблеми. Варіанти, які вказували б на незадоволення навчанням в аспірантурі, відмічені не були.

Ідентифікації проблем з навчанням присвячено наступне питання анкети.

3. Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі (можна відзначити кілька варіантів).

При відповіді на це питання респонденти мали змогу відзначити більш ніж один варіант відповіді. Отримані результати викладені в наступній таблиці.

**Основні проблеми, з якими зіткнулися аспіранти за спеціальністю
101 «Екологія» під час навчання в аспірантурі**

Варіант відповіді	Кількість респондентів	Частка респондентів у загальній сукупності, %
Значних проблем не відчуваю	2	66,7
Брак часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі)	1	33,3
Необ'єктивне ставлення з боку окремих викладачів або керівника	-	-
Брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра	-	-
Брак творчого натхнення	-	-
Труднощі з виконанням програми наукових досліджень	-	-

Більшість респондентів зазначили, що значних проблем під час навчання в аспірантурі не відчували. Водночас один аспірант вказав, що відчуває брак часу, оскільки йому доводилося поєднувати навчання з частковою зайнятістю на роботі.

Інші варіанти відповіді щодо проблем, які доводиться долати аспірантам під час навчання, відзначені не були. Це стосується, зокрема, варіантів стосовно необ'єктивного ставлення з боку окремих викладачів або наукового керівника, браку знань або браку творчого натхнення, труднощів з виконанням програми наукових досліджень.

За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер (можна відзначити кілька варіантів):

Хоча жоден із респондентів не вказав, що відчуває труднощі з виконанням програми наукових досліджень, однак один із них показав, що зовсім відповідних проблем йому оминати не вдалося.

Труднощі з виконанням програми наукових досліджень, з якими зіткнулися аспіранти за спеціальністю 101 «Екологія»

Варіант відповіді	Кількість респондентів	Частка респондентів у загальній сукупності, %
Труднощі з доступом до наукової літератури	1	66,7
Труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел	-	-
Недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків	-	-
Недостатня підтримка з боку наукового керівника	-	-

Один респондент зазначив, що відчуває труднощі з доступом до наукової літератури. При цьому в дописі зазначено, що тематика дисертації недостатньо досліджена, тому має місце брак наукової літератури.

4. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання наступних блоків дисциплін

Результати опитування (кількість відповідей / %)

Блок дисциплін	Цілком задоволений	Загалом задоволений	Не зовсім задоволений	Не задоволений	Важко відповісти (не всі дисципліни вивчали)
Загальної підготовки (філософія, наукова іноземна мова, психологія і педагогіка вищої школи)	2 / 66,7	1 / 33,3	-	-	-
Дисципліни професійної підготовки (без вибіркового)	2 / 66,7	1 / 33,3	-	-	-

Аспіранти дали доволі високу оцінку змісту та рівню викладання обов'язкових дисциплін (як загальної, так і професійної підготовки). Варіант відповіді «Цілком задоволений» дали 66,7% респондентів, «Загалом задоволений» – 33,3%. Слід зазначити, що всі здобувачі надавали однакові відповіді стосовно рівня викладання дисциплін з блоку загальної та професійної підготовки.

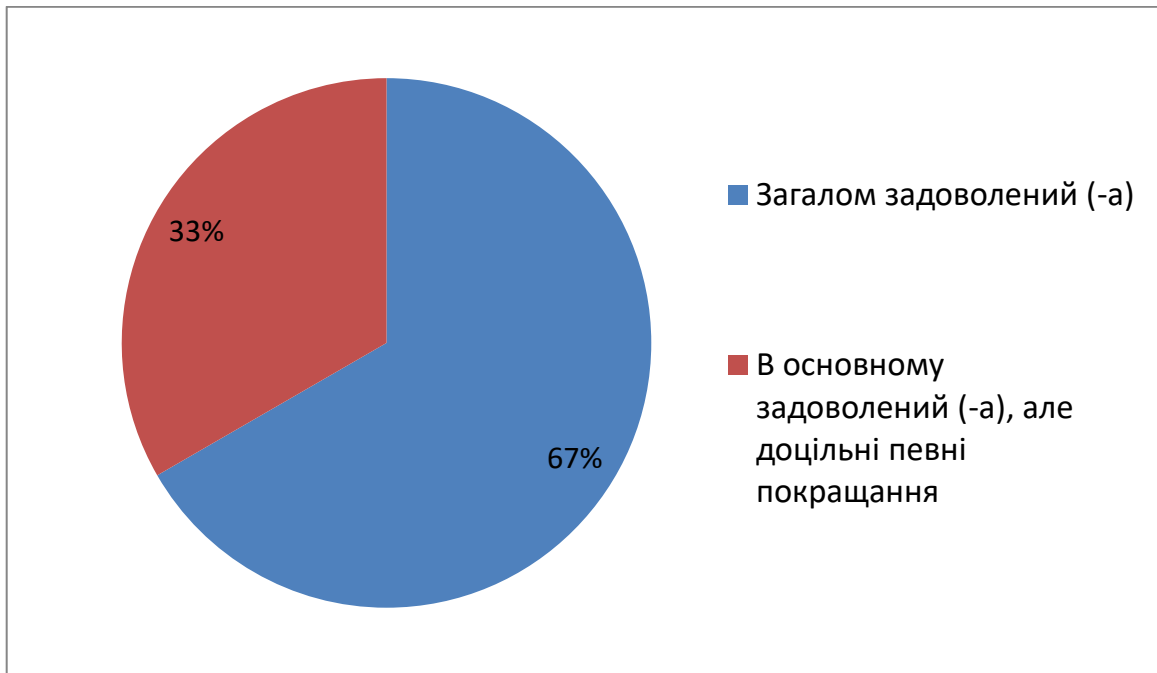
Аспірантам у формі допису було запропоновано зазначити наступне:

Зазначте Ваші зауваження чи пропозиції щодо викладання окремих дисциплін, про які йдеться у п. 4 анкети

Із загальної кількості опитаних двоє респондентів не зазначили якихось зауважень чи пропозицій, вказавши, що зауважень немає тощо.

Конкретні пропозиції стосувались можливостей проведення лекційних занять в дистанційному режимі.

5. Чи задоволені Ви переліком запропонованих вибірових дисциплін та організацією їх вибору?

Респонденти дали доволі високу оцінку переліку запропонованих їм вибірових дисциплін та організації їх вибору, оскільки 2 опитаних відзначили варіант відповіді «Загалом задоволений (-а)» і 1 – «В основному задоволений (-а), але доцільні певні покращання». На момент опитування більшість аспірантів вже вивчали вибірові дисципліни, тому знайомі з їх переліком та організацією вибору.

Аспіранти мали можливість сформулювати певні зауваження чи пропозиції стосовно вибірових дисциплін:

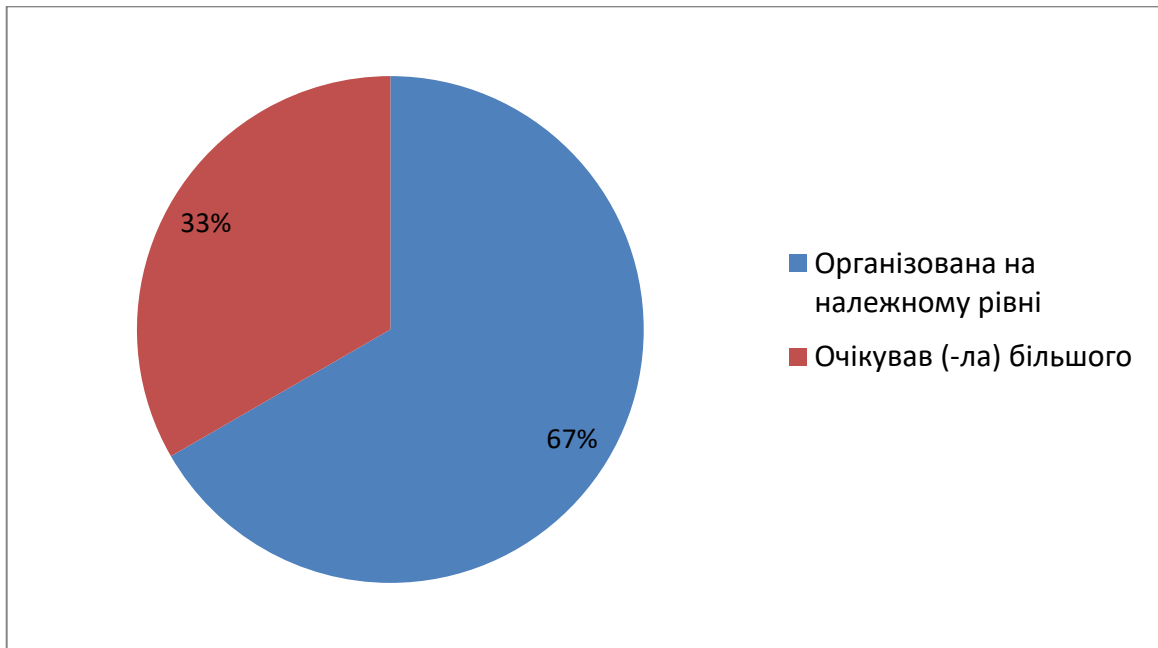
Зазначте Ваші пропозиції для удосконалення переліку вибірових дисциплін та організації їх вибору

На цей пункт анкети 2 аспірантів не вказали якихось конкретних зауважень чи пропозицій, зазначивши, що всі дисципліни підібрані на належному рівні.

Один респондент зазначив, що бажано було б подавати більше ситуаційних завдань у ході викладання дисциплін.

6. Дайте оцінку організації проведення педагогічної практики під час навчання в аспірантурі

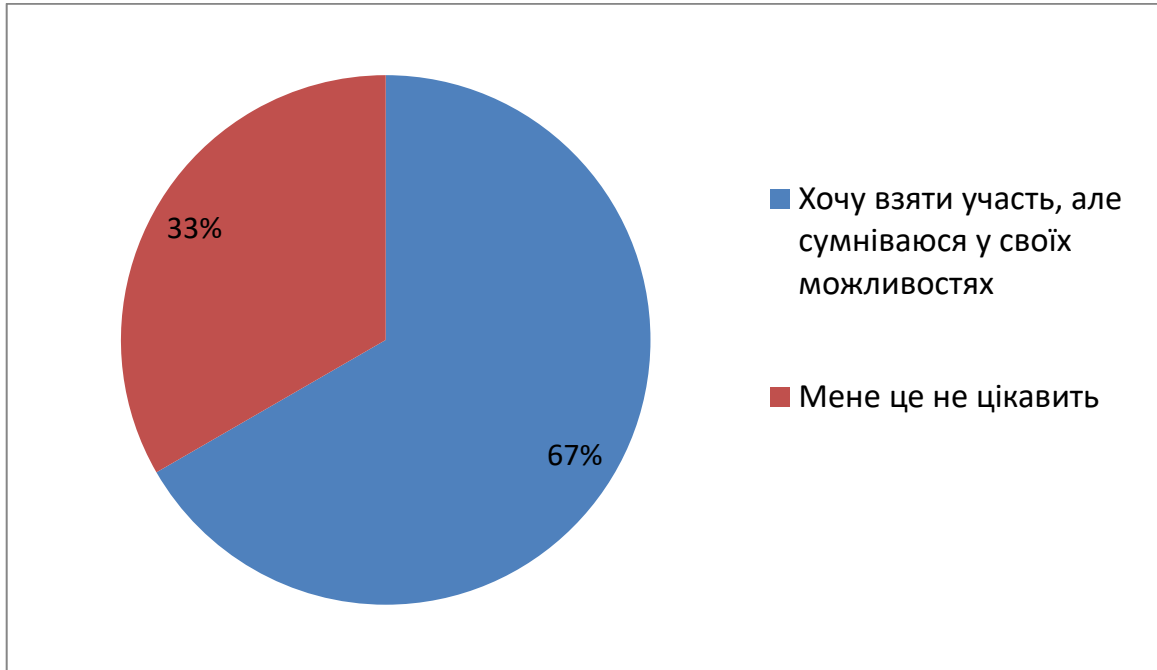
Одним із компонентів освітньо-наукової програми підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у Львівському національному аграрному університеті є проходження аспірантами педагогічної практики. Результати анкетування показали наступну оцінку респондентами організації проведення цієї практики: 2 опитаних відзначили варіант відповіді «Організована на належному рівні» і 1 – «Очікував (-ла) більшого». Слід зазначити, що всі вони на час анкетування вже проходили педагогічну практику.

Конкретизувати свою оцінку аспіранти могли, даючи допис до наступного пункту анкети:

Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення організації педагогічної практики

Поряд із дописом «Все влаштовує» надійшла й пропозиція: «Розширити спектр педагогічних завдань під час практики – проведення циклу тематичних занять». Очевидно, мова йшла про тематичні заняття з теми наукового дослідження у вигляді наукових семінарів для студентів спеціальності 101 «Екологія» інших рівнів вищої освіти.

7. Наскільки важливою є для Вас участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів, долучення до міжнародної академічної спільноти?

Створення можливостей долучення здобувачів ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти виступає важливим елементом організації навчання в аспірантурі. Аспіранти розуміють важливість участі у програмах міжнародної академічної мобільності, контактів із зарубіжними вченими для набуття компетентностей, передбачених освітньо-науковою програмою. Лише 1 респондент зазначив, що його це не цікавить. Натомість 2 респондентів вказали, що така діяльність цікава, дуже важлива і вони хочуть взяти участь, однак сумніваються у своїх можливостях.

Жоден з аспірантів не вибрав варіант «Мені про це нічого не відомо», що свідчить про належне інформаційне забезпечення цієї діяльності.

8. Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення організації навчання в аспірантурі, змісту освітньо-наукової програми

На завершення анкети респондентам надали можливість висловити додаткові міркування щодо удосконалення змісту освітньо-наукової програми та організації навчання в аспірантурі, сформулювавши відповідний допис.

Дописи були наступного характеру: «Пропозицій немає, загалом задоволений. Організація навчання в аспірантурі Львівського НАУ є на високому рівні, удосконалення на даний час не потребує».

ВИСНОВКИ

В опитуванні взяли участь усі 3 респондентів, яким були надіслані анкети, що свідчить про розуміння здобувачами ступеня доктора філософії їх ролі в удосконаленні організації навчання в аспірантурі, відповідальність у цьому плані. За змістом окремих дописів іноді складно чітко ідентифікувати позицію респондента. Водночас результати опитування дали змогу встановити оцінку респондентами якості та організації навчання в аспірантурі за спеціальністю 101 «Екологія».

Усі респонденти зазначили, що отримання ступеня доктора філософії пов'язане з бажанням професійно продовжувати наукову діяльність, започатковану в студентські роки.

Респонденти загалом позитивно оцінили відповідність навчання в аспірантурі їх очікуванням та інтересам. При цьому зазначили, що відчувають деякі проблеми. З відповідей на наступні позиції анкети можна зробити висновок, що йдеться переважно про проблеми з поєднанням навчання й зайнятості на роботі. Рецензенти відзначили певні труднощі, що стосуються проблем з браком наукової літератури за темою дисертації.

Жоден з опитуваних не вказав, що відчував необ'єктивність до нього з боку наукового керівника чи окремих викладачів під час навчання в аспірантурі. Це можна розглядати як результат належної організації навчального процесу на відповідному рівні вищої освіти.

Результати опитування засвідчили високу оцінку респондентами змісту та рівня викладання дисциплін обов'язкового вибору, організації проведення педагогічної практики під час навчання в аспірантурі. Загалом позитивною є оцінка респондентами переліку запропонованих вибіркового дисциплін та організації їх вибору.

Результати опитування показали, що аспіранти розуміють важливість долучення до програм міжнародної академічної мобільності, розширення міжнародних контактів.

Оприлюднюючи цей звіт на сайті університету, його виконавці будуть вдячні за пропозиції щодо удосконалення змісту анкети та процедури опитування. Просимо направляти такі пропозиції у відділ аспірантури та докторантури Львівського національного аграрного університету.

АНКЕТА

Шановний респонденте!

Львівський національний аграрний університет просить Вас заповнити наступну анкету щодо оцінювання організації навчання в аспірантурі.

Опитування анонімне! Його результати в узагальнюючому вигляді будуть використані для удосконалення освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії, навчального процесу.

1. Чим було обумовлене Ваше рішення про навчання в аспірантурі Львівського національного аграрного університету?

- бажання професійно продовжувати наукову діяльність, започатковану в студентські роки
- потреба в здобутті ступеня доктора філософії для кар'єри на теперішньому місці роботи
- бажання батьків (близьких)
- відсутність інших привабливих варіантів зайнятості
- інше

2. Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного аграрного університету відповідає Вашим очікуванням та інтересам?

- загалом відповідає;
- відповідає, але відчуваю деякі проблеми;
- важко відповісти;
- відповідає лише частково;
- не відповідає зовсім

3. Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі (можна відзначити кілька варіантів)

- значних проблем не відчуваю;
- брак часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі);
- необ'єктивне ставлення з боку окремих викладачів або керівника;
- брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра;
- брак творчого натхнення;
- труднощі з виконанням програми наукових досліджень.

За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер (можна відзначити кілька варіантів):

- труднощі з доступом до наукової літератури
- труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел
- недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків
- недостатня підтримка з боку наукового керівника

Уточніть зміст проблем (-и), з якими Ви зіткнулися:

---

4. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання наступних блоків дисциплін:

Блок дисциплін	Цілком задоволений	Загалом задоволений	Не зовсім задоволений	Не задоволений	Важко відповісти (не всі дисципліни вивчали)
Загальної підготовки (філософія, наукова іноземна мова, психологія і педагогіка вищої школи)					
Дисципліни професійної підготовки (без вибірових)					

Зазначте Ваші зауваження чи пропозиції щодо викладання окремих дисциплін, про які йдеться у п. 4 анкети

---

5. Чи задоволені Ви переліком запропонованих вибірових дисциплін та організацією їх вибору?

- загалом задоволений (-а)
- в основному задоволений (-а), але доцільні певні покращання
- не задоволений (-а)
- важко відповісти (ще не вивчали)

Зазначте Ваші пропозиції для удосконалення переліку вибірових дисциплін та організації їх вибору

---

6. Дайте оцінку організації проведення педагогічної практики під час навчання в аспірантурі

- організована на належному рівні
- очікував більшого
- рівень незадовільний
- це для мене непринципово (важко відповісти, ще не проходили)

Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення організації педагогічної практики

---

7. Наскільки важливою є для Вас участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів, долучення до міжнародної академічної спільноти?

- дуже важливо, я планую таку діяльність
- хочу взяти участь, але сумніваюся у своїх можливостях
- мене це не цікавить
- мені про це нічого не відомо

8. Зазначте пропозиції щодо удосконалення організації навчання в аспірантурі Львівського національного аграрного університету, змісту освітньо-наукової програми

Щиро дякуємо за надані відповіді!